

Lyden af Hjem

- af Elizabeth Sigurðson Brown, specialepraktikant på Reorienting Integration

Dette blogpost tager udgangspunkt i mit speciale “Doors and Doorbells: An Anthropological Exploration of Sounding Home amongst Congolese Quota Refugees in Denmark” (Døre og dørklokker: En antropologisk undersøgelse af lydlige hjem blandt congolesiske kvoteflygtninge i Danmark). Specialet bygger på et feltarbejde udført i Danmark fra april 2024 til oktober 2024 blandt congolesiske kvoteflygtningefamilier, som på daværende tidspunkt boede i landet i to til tre år. Her undersøgte jeg, hvordan følelser af hjem sanses, opleves og praktiseres gennem lyd, og hvordan dette kan orientere - eller disorientere - kroppen i forhold til genkendelighed og tilhør.

Jeg ringede på dørklokken til lejligheden og blev lukket ind i opgangen. Jeg skulle helt op på øverste etage til venstre og min tunge rygsæk under den danske højsommer gjorde, at jeg nåede at blive halv-svedig på vej derop.

Jeg var blevet inviteret hjem til to kvinder, en mor og hendes 22-årige datter, som jeg mødte gennem deres danske socialrådgiver. Jeg bankede på døren og mødte datteren for anden gang, som bød mig velkommen med et smil. Da jeg trådte ind i deres hjem, gik jeg direkte ind i køkkenet, hvor hun var i gang med at lave aftensmad til os. Summen fra emhætten over komfuret var velkendt for mig, da den mindede om den, fra mit eget køkken - når jeg altså gad at tænde den. Lyden kunne fylde rummet så meget, at den hang i luften længe efter, den var slukket.

Efter næsten to år i Danmark var den 52-årige mor stadig ved at vænne sig til de mange særheder ved sin lejlighed. Da jeg spurgte, fortalte hun mig om sine døre og dørklokker: først én nede ved opgangen, der krævede, at hun kom hurtigt op af sofaen for at trykke på knappen. Hun kan ikke være for langsom til at rejse sig - hvis hun tøver for længe, bliver hendes gæster nødt til at ringe på igen. Og så var der endnu en

dørklokke uden for selve lejlighedsdøren. Dengang hun blev flyttet ind i den danske lejlighed for et par år siden, havde hun aldrig før haft ansvar for en dør, som hun skulle åbne for andre. Og nu gjorde hun det flere gange om ugen.

Under mit feltarbejde blandt congolesiske kvoteflygtninge familier i Danmark, blev det tydeligt for mig, hvordan hjem ikke nødvendigvis er et bestemt sted, som man kan pege på – eller en tilstand, man kan gøre sig fortjent til. Hjem trådte frem som noget flydende: en stemning, en fornemmelse, en atmosfære. Noget, man kan bevæge sig ind i og ud af igen, gennem kropslige og sanselige erfaringer, der binder hverdagen sammen. Efter ankomsten til Danmark blev familierne introduceret til nye rumlige indretninger og rutiner – men også til ukendte, sanselige oplevelser – såsom lyd.

Orientering gennem Lyd

For moderen var dørklokken ikke blot et praktisk signal. Det var et nyt kropsligt krav. Hver gang klokken lød, blev det ikke kun et tegn på besøg, men et tegn på en dansk rolle, hun stadig var ved at lære at kende. Det var netop i disse små sanselige skift, at hjem begyndte at tage form – ikke som en stabil destination, men som en atmosfærisk fornemmelse, der opstod i øjeblikke gennem gentagelser, relationer og rytmer i hverdagen.

Hjem opstod også gennem genkendelige lyde fra Rwanda. Hver søndag i kirken blev rummet fyldt med rwandisk sprog og salmer. Musikken bar en rytme og et tempo, som ikke fandtes i deres danske hverdag, og den trak minder, erfaringer og følelsesmæssig genkendelighed med sig. Kirken blev for mange et sted, hvor kroppen *“fandt hjem igen”* ikke geografisk, men følelsesmæssigt.

På den måde fungerer lyd som et *orienterings-instrument*. Dørklokker kan disorientere og udfordre, mens rwandisk sprog og musik orienterer mod genkendelighed og følelsen af at høre til. Hjem opstod dermed ikke gennem boligplacering, juridiske

rettigheder eller integrationsplaner alene. Det skete langsomt, gennem sanselige tilpasninger, hvor nye lyde blev afkodet og gamle lyde genaktiveret som følelsesmæssige ankre. Hjem blev oplevet som en atmosfærisk praksis, et kontinuerligt samspil mellem lyd, krop og relationer, hvor tryghed og tilhørsforhold mærkes.